

ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ – ସମନ୍ୱିତ ଲୋକପାଳ ଯୋଜନା 2021

ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ – ସମନ୍ୱିତ ଲୋକପାଳ ଯୋଜନା 2021 ହେଉଛି ବ୍ୟାଙ୍କିଂ ନିୟାମକ ଅଧିନିୟମ 1949 (1949 ର 10) ର ଧାରା 35ଏ, ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଧିନିୟମ 1934 (1934 ର 2) ର ଧାରା 45ଏଲ୍ ଏବଂ ପେମେଣ୍ଟ ଆଣ୍ଡ ସେଟଲ୍ମେଣ୍ଟ୍ ସିଷ୍ଟମ୍ସ ଅଧିନିୟମ 2007 (2007 ର 51) ର ଧାରା 18 ଅଧୀନରେ ଡ୍ରରିଟ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ଉପଯୋଗୀ ଉପାୟରେ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସଂସ୍ଥା ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ସେବା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଗ୍ରାହକ ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ ପାଇଁ ଯୋଜନା ।

ଏହି ଯୋଜନା ଅଧୀନରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ତରାପନ କରାଯାଇପାରେ:

କ) ନିୟାମକ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୋଗଟିକୁ ଯଦି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କିମ୍ବା ଆଂଶିକ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତରଟି ସନ୍ତୋଷଜନକ ହୋଇନଥାଏ କିମ୍ବା ନିୟାମକ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗର କୌଣସି ଉତ୍ତର 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନଥାଏ; ଏବଂ

ଖ) ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ନିୟାମକ ସଂସ୍ଥା ପକ୍ଷରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଉତ୍ତରର ସେହି ଅଭିଯୋଗର ଏକ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଲୋକପାଳଙ୍କୁ ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇପାରିବ କିମ୍ବା ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରଦାନ ତାରିଖ ଠାରୁ 1 ବର୍ଷ ଓ 30 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଉତ୍ତର ମିଳିନଥିବ;

ଗ) ଜଣେ ଲୋକପାଳଙ୍କ ପାଖରେ ପଡ଼ିରହିଥିବ, ବା ଲୋକପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମେରିଟ୍ ଆଧାରରେ ସମାଧାନ ହୋଇଥିବ କିମ୍ବା ସମ୍ପର୍କ ହୋଇଥିବ;

ଘ) କୌଣସି କୋର୍ଟ, ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ବା ଆର୍ବିଟ୍ରେଟର ବା କୌଣସି ଫୋରମ୍ ବା ଅଥୋରିଟୀଙ୍କ ନିକଟରେ ବକେୟା ଥିବ, କିମ୍ବା ସମାଧାନ ହୋଇଥିବ କିମ୍ବା କୌଣସି କୋର୍ଟ, ଟ୍ରିବୁନାଲ୍ ବା ଆରବିଟ୍ରେଟର ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଫୋରମ୍ ବା ଅଥୋରିଟୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମେରିଟ୍ ଆଧାରରେ ସମାଧାନ ହୋଇଥିବ କିମ୍ବା ସମ୍ପର୍କ ହୋଇଥିବ କିମ୍ବା ତେଣିକି ତାହା ସେହି ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳିଥାଉ ଅଥବା ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଏକ ବା ଏକାଧିକ ଅଭିଯୋଗକାରୀ/ପାର୍ଟୀଙ୍କ ଠାରୁ ମିଳିଥାଉ;

ଙ) ଅଭିଯୋଗର ପ୍ରକାର ନିନ୍ଦାଜନକ କିମ୍ବା ନଗଣ୍ୟ, ବିରକ୍ତିକର ହୋଇନଥିବ;

ଚ) ନିୟାମକ ସଂସ୍ଥାକୁ କରାଯାଇଥିବା ଅଭିଯୋଗଟି, ସେ ପ୍ରକାର ଅଭିଯୋଗ ପାଇଁ, ଲିମିଟେସନ ଅଧିନିୟମ, 1963 ଅଧୀନରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ସୀମା ଅବଧିର ଅତିବାହିତ ପୂର୍ବରୁ କରାଯାଇଥିବ;

ଛ) ଯୋଜନାର କ୍ଲଜ୍ 11 ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକାରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୂଚନା ଯୋଗାଇଥିବେ;

ଜ) ଅଭିଯୋଗଟିକୁ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ନିଜେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ କିମ୍ବା ଜଣେ ପ୍ରାଧୀକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଜରିଆରେ ଦାୟର କରିପାରିବେ, ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ, ଯଦି ଓକିଲ ନିଜେ ବ୍ୟତୀତ ବ୍ୟକ୍ତି ହୋଇନଥିବେ ।

ଏହି ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭିଯୋଗଗୁଡ଼ିକୁ ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ –

ଝ) ଏକ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସଂସ୍ଥାର କର୍ମସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଜର୍ଜମେଣ୍ଟ / ବାଣିଜ୍ୟିକ ନିଷ୍ପତ୍ତି;

ଞ) ଏକ ଆଉଟସୋର୍ସିଂ କମ୍ପାନୀ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଭେଣ୍ଡର ଓ ରେଗୁଲେଟେଡ୍ ସଂସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ;

ଟ) ଲୋକପାଳଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ସମ୍ବୋଧନ କରାଯାଇନଥିବା ଅଭିଯୋଗ;

ଠ) ଏକ ରେଗୁଲେଟେଡ୍ ସଂସ୍ଥାର ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ବା ଏକ୍ଜିକ୍ୟୁଟିଭ୍ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ;

ଡ) ଏକ ବିବାଦ, ଯେଉଁଥିରେ ରେଗୁଲେଟେଡ୍ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା ବୈଧାନିକ ବା ଆଇନ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆଦେଶର ଅନୁପାଳନ କ୍ରମେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି;

ଢ) ଏକ ସର୍ଭିସ୍ ଯାହାକି ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ନିୟାମକ କ୍ଷମତା ମଧ୍ୟରେ ନାହିଁ;

ଣ) ରେଗୁଲେଟେଡ୍ ସଂସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ; ଓ

ତ) ଏକ ରେଗୁଲେଟେଡ୍ ସଂସ୍ଥାର କର୍ମଚାରୀ-ନିଯୁକ୍ତିଦାତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ସମ୍ବନ୍ଧ ବିବାଦ ।

ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ -

କ) ଅନୁଲାଇନ୍ ରେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଚିତ ପୋର୍ଟାଲ୍ ଜରିଆରେ (<https://cms.rbi.org.in>)

ଖ) ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଅଧିସୂଚିତ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରକାରେ ସେଣ୍ଟ୍ରାଲାଇଜଡ୍ ରିସିପ୍ଟ ଆଣ୍ଡ ପ୍ରୋସେସିଂ ସେଣ୍ଟର ରେ ଇଲେକ୍ଟ୍ରନିକ୍ ବା ଫିଜିକାଲ୍ ମୋଡ୍ ରେ ଅଭିଯୋଗ ପଢ଼ି ପଢ଼ିପାରିବେ ।

ଫିଜିକାଲ୍ ଫର୍ମ ରେ ପଢ଼ି ପଢ଼ି କରାଯାଇଥିଲେ, ଅଭିଯୋଗକାରୀ କିମ୍ବା ଜଣେ ପ୍ରାଧୀକୃତ ପ୍ରତିନିଧି ସେଥିରେ ଯଥୋଚିତ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରିଥିବେ ।

ଅଭିଯୋଗ ସମାଧାନ ହୋଇଯାଇଛି ବୋଲି ମଣାଯିବ, ଯେତେବେଳେ -

କ) ଲୋକପାଳଙ୍କ ହସ୍ତକ୍ଷେପରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ସହିତ ନିୟାମକ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ଵାରା ଏହାର ସମାଧାନ ହୋଇଛି; କିମ୍ବା

ଖ) ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଲେଖିକରି ବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରେ (ଯାହାକୁ ରେକର୍ଡ୍ କରାଯାଇପାରେ) ସ୍ଵୀକୃତି ଦେବେ ଯେ ଅଭିଯୋଗ ସମାଧାନର ପ୍ରକାର ଓ ପରିମାଣ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଅଟେ; କିମ୍ବା

ଗ) ଅଭିଯୋଗକାରୀ ସ୍ଵେଚ୍ଛାରେ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ଯୋଜନାଟି ନଭେମ୍ବର 12, 2021 ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ । ଏହି ଅଧିସୂଚନା ସମ୍ପର୍କରେ ଅଧିକ ବିବରଣୀ ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କର ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଲିଙ୍କ୍ରେ ପାଇପାରିବେ ।